

CONIEC CZESTOCHOWSKI

dziennik polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki.

Teatr „ODEON”

Program od czwartku 15 do poniedziałku 19 kwietnia 1926 roku.

Szczegóły w afiszach i programach.

Program 2-u godzinny.

Początek ostatniego seansu o godz. 9 min. 15 wiedz.

Wobec olbrzymich kosztów obrazu — Ceny miejsc podwyższone: Do kaseł o 20 gr. do łóż o 50 gr.

Dziś! Najdoskonalszy Film sezonu!!!

Największy sukces świata!!!

Dziś!

WARIETE

Porywający dramat erotyczny w 10-ciu aktach z życia cyrkowców. W ROLACH GŁÓWNYCH:

EMIL JANNINGS i LYA de PUTTI

Dziś! W „ODEONIE” cały program wielkiego MUSIC HALLU!!!

Dziś!

Jak poznać przyczyny naszego kryzysu?

Dyskusją o kryzysie ekonomicznym, jaki gniebi nas od dłuższego czasu, możemy z pewnością wypełnić już sporą biblioteczkę, a jednak sprawa bynajmniej nie jest jasna o ile chodzi o takie poznanie przyczyn złego, które mogłyby wskazać drogę naprawy. Wszyscy zgadzają się na to, że jedną z przyczyn jest drożyzna kapitału i kredytu, jednak wszyscy również zgadzają się w tym, że zaradzić to może głównie czas, to zn. powolne odrodzenie zniszczonych zasobów krajowych i uzyskanie zaufania kapitału zagranicznego. Dalej niektórzy skłonni są przy pisywać dzisiejszy stan rzeczy zbytnio ponad stan wybujałemu ustawodawstwu społecznemu, tak zw. „zdybaczom społecznym”, inni znów dopatrują się winy głównie w złej, zacofanej administracji i technice naszych zakładów przemysłowych, niepozwalającej im konkurować z wyrobami obcymi na rynkach zagranicznych, a nawet krajowych. W dyskusjach tych rzecz charakterystyczna, bardzo rzadko można spotkać się z jakimiś cyframi, ilustrującymi położenie, a jeżeli nawet przytaczamy takie są przytaczane, to tak niepewnie i podane w tak bałamutny sposób, że nie tylko sprawy nie wyjaśniają, ale ją zaciemniają przez to, że wprawdają bałamutnia, mające pozory gruntownego badania.

Przyczyny wysuwane w dyskusjach niewątpliwie istnieją wszystkie, jednak samo stwierdzenie ich istnienia nie może dać wskazówki co do tego, jakie drogi mogą prowadzić do polepszenia. Nie tylko trzeba jest przyczyny, ale również niezbędne jest oznaczenie ilościowe ich wpływu, to zn. określenie w jakim stopniu każda z nich przyczynia się do powstania złego, useregnowania ich, jednym słowem, według wag właściwych. Tu już oczywiście wola dyskusja, nawet w ciałach zupełnie kompetentnych, nie podoba zadaniu, tu trzeba systematycznego badania zjawisk. Myśl takiego zbadania warunków, w jakich przemysł nasz obecnie działać musi, poruszona już nawet została w sferach sejmowych, jednak należy dobrze uświadomić sobie, na czym polegać ma takie zbadanie, aby zjawiska miały nie została wypaczona i aby zamiast pożytku nie przyniosła w rezultacie jeszcze większego pomieszenia pojęć.

Zastrzeż przedewszystkiem należy jak najbardziej kategorycznie przeciwko badaniu przez komisję sejmową eto ocaży była wybrana według najdoskonalszego klucza partyjnego. Najlepiej dobrana komisja sejmowa będzie w tym wypadku jednak zbyt mało fachowa, a nieliczni fachowcy, jakich mogłyby zgromadzić, nie będą mimo wszystko mogli się całkowicie zwolnić od wpływów partyjnych. Tu zastrzeżenie trzeba zrobić, gdyż w naszym Sejmie, wskutek niepomiernie wielkiej kompetencji jakie sobie zawojuował, zrodziła się naiwna wiara w kompetencje fachowce posłów, jak gdyby wraz z mandatem spływał na ich głowy rodzaj namaszczenia. Rzadko widzimy stosowanie dobrego przedwojennego powołania ekspertów, natomiast często słyszymy o wyjazdach to tu to ów gdzie komisji sejmowych. Jest to zjawisk żgubny, gdyż niejednemu z mało kompetentnych posłów, a takich jest ogromna większość, po kilku zwiędzeniach fa-

ryk i wysłuchaniu wyjaśnień — może się zacząć zdawać, iż się na czymś rozumie, a jak wiadomo zupełna nawet ignorancja jest lepsza niż póż, a cóż dopiero ćwierć-znawstwo u ludzi, którzy mają prawo decyzji.

Badania mogą dokonać tylko eksperci. Trzeba jednak jaknajściszej podkreślić, że mają to być „rzeczoznawcy”, a nie zaś „zainteresowani”. Pomieszenie tych dwóch pojęć miało często i nie tylko u nas w ciągu tych lat powojennych i doprowadzało wszędzie do opłakanych rezultatów. Najlepiej będzie, gdy w tem koniecznym badaniu pójdziemy wzorem takiego samego procedury, przeprowadzonego w Ameryce z inicjatywą H. Hoovera. Instytut naukowej organizacji wydał niedawno po polsku niezwykle interesujące sprawozdanie z tej pracy, przeprowadzonej przez Federację stowarzyszeń inżynierów amerykańskich.

Zawiera ona wiele szczegółów i stanowi doskonały wzór tego, jak badanie, podobne do tego, które nas zajmuje, powinno być przeprowadzone. Amerykanie poddali swój przemysł badaniu podług wzoru, którego użył w tym celu, przeprowadzonego przez Federację stowarzyszeń inżynierów amerykańskich.

Rapallo czy Locarno?

Rokowania niemiecko-rosyjskie skierowane przeciw Polsce

Paryż. — Komentując rokowania niemiecko-rosyjskie, celem zawarcia nowego układu uzupełniającego układ zawarty w Rapallo, „Journal” pisze, że pakt ten byłoby trudno pogodzić z mającym wysokie znaczenie moralne i pokojowe paktem zawartym w Locarno. „ECHO de Paris” domaga się, aby w odpowiedzi na te rokowania Francja przedprezję zaważyła przygotowane już traktaty z Belgradem i Bukaresztu. „Petit Parisien” sądzi, że celem Czicherina jest skompromitowanie Wilhelmstrasse, a celem Niemiec wywaranie presji na Londyn i Paryż w chwili otwarcia rokowań w sprawie przeprowadzenia zmian w Radzie Ligi Narodów.

Londyn. — „Daily Telegraph” omawiając rokowania niemiecko-rosyjskie zauważa, że pakt ten byłby oczywiście u sobotażem niemieckim układem z Locarno i Ligi Narodów. Czicherin usiłuje Niemcy wygrać przeciw Polsce.

Berlin. — „Berliner Tageblatt” ogłasza niektóre postanowienia, doty-

tych przyczyn na jej miejscu t.j. oceniający jej ilościowy wpływ. A to jest dopiero należytem poznaniem złego i o to nam powinno chodzić.

Instytut naukowy organizacji, który zapożyczył nas z dziełem zbiorowym inżynierów amerykańskich, jest też instytucją, która w najwłaściwszy sposób przeprowadziłaby podobne badania u nas, dając gwarancje zarówno ja chowości, jak i społecznej bezstronności. Amerykanie zbadali dobrze prosperujący swój przemysł i cóż znaleźli? Oto, że stan przemysłu pod względem należytego wyzyskania materiałów, środków technicznych i t. d. jest właściwie opłakany. Jeżeli wziąć za normę zakład nie jakiś idealny, lecz najlepszy z badanych, to w przemyśle metalowym zakład przeciętny funkcjonował cztery i pół razy gorzej od tego normalnego, w drukarstwie — dwa razy gorzej, w fabrykacji obuwia — trzy razy gorzej i t. d. A jakie przyczyny składały się na te braki? W przemyśle metalowym: kierownictwo winno było 81 proc. strat, robotnicy 9 proc. i przyczyny zewnętrzne 10 proc.; w przemyśle włókienniczym: 50 proc. kierownictwo, 10 proc. robotnicy i 40 procent przyczyny zewnętrzne i t. d. Co wykrylibyśmy u nas — niewiadomo; w każdym razie dopiero takie dane mogłyby stanowić podstawę do walki ze złem przez właściwą politykę ekonomiczną państwa i ustawodawstwo.

Z. Raczkowski.

Pan Clémenceau w orszaku pogrzebowym zmarłego swego przyjaciela Gustawa Geffroy z Akademii Goncourt.

jący umożliwić dalsze utrzymanie obec nego rządu, jedynie P. P. S. zajmuje stanowisko odmienne i na dotychczasowe propozycje się nie godzi mimo, iż życzeniem większości tego klubu byłoby również podtrzymanie rządu koalicyjnego.

Silną rzecz wyłania się konieczność dalszych pertraktacji. Jutro ma się odbyć oficjalna narada koalicyjnej piątki, gdzie mają być konkretnie ujęte w pierwszym rzędzie sprawa równowagi budżetowej, jak również zagadnienia bezrobocia sytuacji finansowej i spraw wojskowych.

Po za tymi już postulatami P. P. S., co do których możemy osiągnąć porozumienie między stronnictwami koalicyjnymi, jak n.p. zwiększenia dochodów z monopolu spirytusowego, zwiększenia niektórych opłat i t. d. — są licza: opracowali szereg innych projektów, które głęboko wrzynały się w dziedzinę życia gospodarczego i ekonomicznego, a które ich zdaniem, miałyby się przyczynić do poprawy stosunków finansowych i gospodarczych państwa. Uzgodnienie tych nowych postulatów natrafia jednakże na nieprzewidywane niemał trudności z prawej strony koalicyj.

Należy podkreślić, że co się tyczy reorganizacji armii i Piusadnego z tem powrotu Marszałka Piłsudskiego do czynnej służby, to w tej sprawie daje się zauważyć znaczne zbliżenie poglądów. Jednakże ze strony P.P.S. oświadcza, że gdyby nawet zapadło postanowienie powołania Marszałka Piłsudskiego, to z uwagi iż Marszałek jest potężnym autorytetem moralnym, który nie powinien być narażony na szawk, niewiadomo, czy byłoby wskazane, ażeby powrót ten nastąpił bez pewności, iż przyjdzie istotnie odprężenie sytuacji obecnej.

Fotożenie winno się wyjaśnić najdalej do 20 b.m.

W nadchodzącą sobotę powraca, jak wiadomo, do Warszawy premier Skrzyński, a z chwilą jego przyjazdu niewątpliwie rozmożymy między koalicyjne zyskują na intensywności.

Do 20 b. m. klub P.P.S. który ultimatywnie podtrzymuje swe żądania,

Doniosłe obrady polityczne

Czy rząd obecny się utrzyma? Różnice między P.P.S. a resztą koalicyj. Zbliżenie poglądów w sprawie powrotu marsz. Piłsudskiego do czynnej służby w armji

Warszawa. — Narady trwające od kilku dni, zarówno w Sejmie, jakoteż poza Sejmem, których główną osią jest generalny referent budżetu pos. Głabiński, są prowadzone w dalszym ciągu.

Pos. Głabiński odbył wyczerpujące rozmowy z przedstawicielami stron-

metw koalicyjnych, a dotyczące uzgodnienia stanowisk przedewszystkiem w sprawie budżetowej.

Obecna sytuacja przedstawia się w ogólnych zarysach następująco: Chtery kluby koalicyjne, t.j. Z. L. N., Ch. D., Piast i N. P. R., zgadzają się na ogólnie proponowany wydos vivendi, ina-

Zamiast TRANU

polęca się znany i od lat wielu zalecany przez WPP. Lekarzy Syrop o przyjemnym smaku, bardzo chętnie przez dzieci przyjmowany, stosuje się przy anemii, ogólnym wyczerpaniu, chorobie angielskiej.

JECOROL

Magistra A. Bukowskiego

Sprzedaw we wszystkich aptekach i składkach apiecznych.

Uwag: Żądać tylko z czerywonym podpisem „A. BUKOWSKI” i marką ochronną „Jecorol” ze statywem. WYSTRZEGAC SIĘ NAŚLADOWNICTWA!

rzeczy i wyraziłem przekonanie, że przyszłość „Obronę” zapewniona. Na zebraniu ogólnem 13 kwietnia 1924 r. dokonano podziału zysków, udzielono zarządowi absolutorjum i dal sze kierownictwo powierzono radzie nadzorczej, która od tej chwili stała się odpowiedzialną za bieg interesów „Obronę”.

Gospodarowanie rady od tego się zaczęło, że budżet powiększono ośmio krotnie, w krytycznym czasie dla han dlu: wogóle, a dla „Obronę” w szczególności; wiedząc, że to spowodować musi katastrofę. Następnie zaciągano obowiązania nie mające pokrycia. Wresz cie uchwalono nową emisję udziałów bez prawomocności zebrania ogólnego. Wbrew statutowi, o stanie rzeczy, nie informowano o tem udziałowców za pośrednictwem prasy.

Likwidacja odbyła się w sposób prosty; zebrała się gromadka swoich, wykupiła wszystko za bezcen, a chcących wziąć udział w licytacji jeden z członków rady nadzorczej, zasiadający w komisji skarbowej, odpędził, grożąc, że w razie gdy kto weźmie udział w licytacji, to on mu się na komisji przysięgnie!

Wreszcie rada nadzorcza, zrzu nowawszy zupełnie „Obronę”, lokal ofiarowała swemu najczynniejszemu członkowi panu K. Chadzińskiemu.

M. Misiorowski. Walka ze złodziejami w pociągach. Ponieważ często złodzieje kolejowi okradają pasażerów w nocy przeważnie w wagonach z licznymi wejściami z zewnątrz (typu niemieckiego), przeto ministrem kolei polecił poszczególnym dyrekcjom, aby takie wagony były puszczane na pociągi podmiejskie i tylko w dzień. Innowacja ta przyczyni się niewątpliwie do zmniejszenia liczby kradzieży i rabunków.

„Świata Kupiecki”. Ukazał się Nr. 15 „Świata Kupieckiego”. Organ Rady Związków Towarzystw Kupieckich na Polskę Zachodnią o następującej treści: 1) Kilka uwag na tle broszury ks. sen. Adamskiego p. t. Reorganiza cja bankowości w Polsce — K. Hubiński. 2) Wyprowadzenie towarów — Dr. Jan Hryniewiecki. 3) Belgijskie ryżanie drzewne — T. Nalecki. 4) Antwerpia — R. Kucusko. 5) Życie organizacyjne kupieckie. 6) „Eksport-Import” Biuletyn Międzynarodowych Targów w Poznaniu.

Kurs dolara. W dniu 16 bm. oficjalny kurs dolara w Banku Polskim wyniósł 8 zł. 80 gr.

Zamach samobójczy robotnika. W ub. czwartek o godz. 2 po południu w mieszkaniu własnem przy al. Kościelnej 1 w Rakowie wystrzał z rewolweru usiłował pozba wić się życia 23-letni Roman Kraw-

czyk, którego w stanie nie budzącym obaw przewieziono do szpitala N. M. P. na kurację

Desperat pozostawił list, w którym jako powód samobójstwa podaje cięż kie warunki bytu, uniemożliwiające mu zawarcie związku małżeńskiego. Dodać należy, że Krawczyk zarabiał 3 zł. 20 gr. dziennie.

Nagły zgon. W ub. czwartek o godz. 3 ej po poł. w mieszkaniu Mosz ka Lewkowicza, Warszawska 9, zmarł nagle 58 letni Aron Czarnolas z Działo szyna. Zmarły cierpił na przewlekłą cho robę nerek.

Nieostrożna gonitwa. 6 letni Jan Konieczny (Kawia 23), pozostawiony pod opieką babci, wybiegł z domu pobawił się z rówieśnikami. Konieczny, biegnąc i goniąc się, upadł tak nieszczerliwie, że złamał prawą nogę. Chłopca umieszczono na kuracji w szpi talu NMPanny.

ZE SWIATA.

300,000 ślepców w Europie. Według najnowszej statystyki, sporządzonej przez trzech lekarzy okuli stów, Europa liczy okragło 300 tysięcy ociemniałych. — Najwięcej ociemniałych posiada Rosja i Balkany, gdzie choroby oczu wskutek zaniedbania są bardzo po wężeczne. Kraje, w których ludność mó wi po niemiecku, posiadają, według wspomnianej statystyki — 37 tysięcy ociemniałych. — Europa zatem liczy — 300 tysięcy osób, które nie mogą widzieć słońca, otoczenia, twarzy swoich żon i dzieci.

Czarnogórska Joanna d'Arc. Z więzienia w Cetynji zbiegła w tych dniach Stefania Markovic, uważana przez górali Czarnogórskich za bohaterkę narodową i przyrówny wana do Joanny D'Arc.

Stefania Markovic pochodzi z ro du patrycjuszowskiego, dziadek jej dr. Bukasia Markovic w czasie najazdu Czarnogóry przez wojska austriackie sformował oddział „komitadzów” i do brze dał się we znaki wrogom, napadając ich i niepokojąc przy każdej sposobności.

Skoro rządy nad Czarnogórą objęła Serbia, dr. Markovic nie złożył bro ni, stojąc niezłomie na stanowisku samodzielnosci swego kraju.

W pracy dywersyjnej pomagała mu wnuczka Stefania, która stormowała swą własną watahę i długi czas opie rała się wojskom serbskim.

Dr. Markovica i Stefania wreszcie ujęto i osadżono w więzieniu. Stary doktor umknął jednak z więzienia i u-

krywa się wśród niedostępnych gór swego kraju. Wnuczkę jego skazano na 15 lat więzienia.

Ucieczkę Stefani Markovic przypisu ją cudowi. Straż więzienna nie zau ważyła, aby ktokolwiek wychodził z więzienia. Zamki i kraty okienne w celi były nienaruszone a po uwięzie niu ani śladu.

Pojęcia o czystości. — Do jednego ze szpitali w Atenach przy wieszono w tych dniach chora, starą ko bietę, ale przed ułożeniem w łóżku przysta no do poddania jej kąpeli, obo wiązkowej dla wszystkich wstępujących do szpitala. Widząc na co się zanosi, staruszka

zaczęła wrzeszczeć w niebóglosy i bro nić się nogami i rękoma.

— Czego krzyczysz? — spytała star sza pielęgniarka. — Przecież jesteś tak straszliwie brudna, że trzeba cię wykpać!

— Mój Boże, mój Boże! — jęknęła na to chora. — Jędził mnie wykpaciecie, to zmażcie chryzmo, którym mnie na tarto przy chrzcie świętym!

Chora liczyła lat siedemdziesiąt, a za tem przez cały ten czas woda nie tknęła widocznie jej ciała!

Opowiadając o tem zdarzeniu „Berli ner Tageblatt” dodaje:

— Nie bądź zbyt dumny, szanowny czytelniku. Nie dźwij ze starej kobiety, której ciała woda nie tknęła w ciągu lat 70 ciu, boć i w naszej Bawarii zdarzyło się przed kilku laty, że gdy pewienświa tły człowiek chciał w jednym z miaste czek tamtejszych urządzić kąpiel z pły walnją, burmistrz nie zgodził się na to, oświadczyając:

— Dożyłem lat siedemdziesięciu, choć nie kąpałem się nigdy w życiu. Kąpiel to taki niepotrzebny pomysł nowoczesny!

Ogłoszenie.

W dniu 21 kwietnia r. b. (środa) o godzinie 9-ej rano, odbędzie się w Magistracie, pokój Nr. 12, ustna licytacja na wydzier zawienie łąk przy ulicy św. Jana na 1926 rok.

MAGISTRAT.

Nie do zdercia

obcasy i podeszew BERSONA.

Elastyczność ich nie da się porównać z elastycznością żadnej innej marki fabrycznej, trwałość trzykrotnie przewyższa skórę. Pomimo, że Berson używa surowców w najlepszym gatunku, obcasy te są tańsze niż skórzane.

We własnym interesie prosimy żądać tylko prawdziwych

Bersonowskich

obcasów i podeszew gumowych.

Bersona są najlepsze.

Kupię maszynę do szycia u żywną, w dobrym ta nie, pierści niową lub bembenkową. Adresy składać do „Gońca”

Zgubiono książeczkę wojskową oraz kartę demob. mobil. wyd.przez PKU Częstochowa, nr. 15 i 16 Józefa Sosneckiego.

Zginał dowód osobisty kole jowy Nr. 88994 wyd. na imię Lucjana Gil ziera.

Okazja Do sprzedania dom dwu piętrowy w śródmieściu na dogodnych warunkach. Wiad. w Admini stracji Gońca.

DBAJCIE o swoje zdrowie! „Swiat Kupiecki” gwarantuje, że wszystkie artykuły, które w „Gońcu” ogłoszą, są prawdziwe i użyteczne. Ceny są bardzo niskie. W składzie znajdują się: leki, artykuły, książki, biżuteria, zabawki, itp. Wszelkie zamówienia należy wysyłać do: „Swiat Kupiecki”, ul. Dąbrowskiego 13, Częstochowa. Ceny w katalogu.

Ku Tę Nowy od soboty 17 do niedzieli 18 bm. Ceny miejsca: Kiszto 1.20 gr. Początek w sobotę o g. 4 p. p. w niedzielę o godz. 3 po poł.

DWA WIELKIE OBRAZY! Nieśmiertelne dzieło ANATOLA FRANCE'A Orsz historia z życia parzelskiej modysty CHINCHINETTE i S-ka Tragicomedja w 6-ciu aktach.

Na nowozbudowanej scenie Mieczysław Dobrowolski Znakomity komik oper. Lwowskiej

Teatr „Nowości” w Alajka Nr. 12. Od czwartku 15-go do soboty 17-go kwietnia r. b. włączenie. Ostatni seans o g. 9.30 w

POKUSY ZMYŚLOWEJ KOBIETY z BETTY BLYTHE aktów 9.

NA SCENIE: Anna Cielecka w nowym Janusz Ściwiariski reperatu rze.

Kino „UCIECHA” ul. Dąbrowskiego 13. Tytuł 3 dni! Od piątku 16 do niedzieli 18 kwietnia włączenie. Kiszto 80 gr. Lita zł. 1.20

WIELKA SENSACJA!!! I program 6 aktów awanturnicznych przygód bohatera młodzieńca na rle stosunków dworskich pod tytułem „Saeta obrońca królowny” II program 8 aktów sensacji pełnych bumem i przygód osób wędrujących: FATA (Saeta), BALFA-ZERA (Fataczona) i pas FOTTA (Fataczona) p. t. W roli głównej „SAETA” „Przygody Saety”

Orkiestra pod dyr. p. MILLERA. Później w piątek o g. 5, w sobotę o g. 4, w niedzielę o 3 po południu.

ŻARÓWKI najtańszej do nabycia w Biurze „Promień” Alaja 30 Nadeszły również 5-świ cowe żarówki do bram i do Klatek schodowych.

ZŁ. 400.000 ZŁ. i wiele innych wygranych, wygrać można, kupując los do 1-ej klasy 13-tę Loterii Państwowej w najlepszej w całej Czystochowskiej kolekturze ANTONIEGO EGERA CZĘSTOCHOWA I ALAJA Nr. 14 HOLOSALNE SZANSE! CO DRUGI NUMER WYGRYWA! Cena losu. Cały = 40 zł., pół = 20 zł., ćwiartka = 10 zł.

Hemoroidy Czopki hemoroidalne A. Gaseckiego (z kognikiem) usuwają ból, pieczenie, krwawienie, swędzenie, zmniejszają guzy (zylaki) Żądać w aptekach. Środki o działaniu bezbolesnym.

LeKarz-Dentysta Stanisław PARCZYŃSKI ul. Dąbrowskiego 6, I piętro Wzrost od 10-cm-1.20 i od 8-cm-1.20 TANIO i GUSTOWNIE bilety wizytowe najnowszyimi piśmami Wykonuje drukarni. F. Wilkoszewskiego. Czytajcie i rozpowszechniajcie „GOŃCIE CZĘST.” Kierownik Literacki JAN BARYLSKI.